

Onderwerp Consultatiereactie Pakketwijziging 2024-1 Nationaal Frequentieplan 2014

Naar aanleiding van de consultatie over de Pakketwijziging 2024-1 van het Nationaal Frequentieplan 2014, willen wij graag onze opmerkingen delen met betrekking tot de voorgestelde wijzigingen, specifiek met betrekking tot de frequentiebanden 3400-3450 MHz alsmede de nieuwe definitie van installatiegebonden netten op zee.

1. Algemeen

Als gebiedsbeheerder van de haven van Rotterdam hecht het Havenbedrijf Rotterdam groot belang aan de ontwikkelingen rondom het frequentiespectrum, met name voor private 5G-netwerken in de 3.5GHz-band. De haven van Rotterdam is een belangrijke economische motor voor Nederland en Europa. Een sterke digitale infrastructuur is essentieel voor het vestigingsklimaat en het concurrentievermogen van de bedrijven die hier actief zijn. Dit geldt in het bijzonder voor de Maasvlakte, waar diverse bedrijven al private spectrumruimte hebben aangevraagd om hun bedrijfsprocessen te optimaliseren. Daarnaast zijn er toepassingen die gebiedsoverstijgend zijn, zoals autonoom vervoer en drones, die afhankelijk zijn van betrouwbare digitale connectiviteit. Ook op de Noordzee en bij de monding van de haven is goede digitale connectiviteit van groot belang, vooral voor de activiteiten van maritieme dienstverleners. Met oog op dit laatstgenoemde is het havenbedrijf aangesloten bij het Connectivity Fieldlab North Sea.

Wij begrijpen dat met dit wijzigingsbesluit de uitzondering voor installatie ter zee wordt verwijderd voor de frequentiebanden 3400-3450 MHz. Dit betekent dat deze frequentieruimte nu ook op zee gebruikt kan worden, mits de installaties aan de zeebodem zijn verankerd. In algemene zin ondersteunen wij deze wijziging, mits er duidelijke richtlijnen en voorwaarden worden gesteld om interferentie met bestaande netwerken te voorkomen. Tegelijkertijd merken we op dat gekozen wordt voor een zelfde beleidslijn als met perceelgebonden vergunningen op land. Het havenbedrijf vraagt zich af of dit regime daarvoor niet te generiek van aard is met als gevolg dat die andere bedrijfsactiviteiten in dezelfde bandsdelen kunnen hinderen.

2. Co-existentie met lokale netwerken

Een belangrijk punt van zorg is de co-existentie van installatiegebonden netten op zee met lokale perceelgebonden netten, vooral in gebieden dicht bij de kust zoals de Maasvlakte. Hier stellen we vast dat inmiddels diverse partijen die gevestigd zijn in of nabij de Maasvlakte de uitrol van private netwerken gepland hebben staan alsook daarvoor een vergunning hebben aangevraagd. Het huidige besluit benoemt expliciet de vereist van het rekening houden met *“de invloedssfeer van op land aanwezige perceelgebonden netten en met een eventuele noodzaak tot samenwerking. Hoe dicht bij de kust hiervan sprake zal zijn zal in de praktijk worden vastgesteld.”* in relatie tot de tot 1 september beschermde installatiegebonden netten.

Wij verzoeken om specifieke aandacht voor de bescherming van kritieke digitale infrastructuur van private netwerken in deze regio's. Het is essentieel dat er duidelijke richtlijnen komen voor de co-existentie en dat de term “dicht bij de kust” nauwkeurig(er) wordt gedefinieerd om misverstanden te voorkomen. Hierbij kan ook

gedacht worden aan het stellen van condities aan de richting van de gebruikte opstelpunten en radio's. Wat ons betreft zouden deze condities in de vergunningsvoorwaarden als eisen moeten worden opgenomen.

3. Nieuwe definitie van installatiegebonden net

De voorgestelde definitie van een installatiegebonden net luidt als volgt:

“Installatiegebonden net: Radiocommunicatienetwerk op zee voor communicatie binnen een bedrijf of organisatie, of binnen meerdere bedrijven of organisaties die met elkaar samenwerken voor de exploitatie van één gezamenlijk radiocommunicatienetwerk, op een installatie ter zee of een installatie opgericht op de bodem van de territoriale zee, die het bedrijf, de organisatie, of de samenwerkende bedrijven of organisaties in eigendom hebben, of waarop zij anderszins het recht hebben deze te gebruiken voor functionele doeleinden, en waarbij het beoogde verzorgingsgebied zich beperkt tot de directe omgeving van de installatie.”

De voorgestelde definitie van installatiegebonden netwerken sluit af met de bepaling dat *“het beoogde verzorgingsgebied zich beperkt tot de directe omgeving van de installatie”*. Dit roept de vraag op wat precies wordt bedoeld met *“directe omgeving”* en of voor elke installatie die op de zeebodem is verankerd en waarvoor draadloze netwerkdekking nodig is, een aparte vergunning moet worden aangevraagd.

Het havenbedrijf zou willen benadrukken dat er duidelijke, gespecificeerde kaders moeten zijn voor de geografische locatie en het verzorgingsgebied van deze netwerken om conflicten met andere gebruikers te minimaliseren.

Het eerste deel van dezelfde voorgestelde definitie roept de vraag op of deze definitie ook ruimte biedt voor de ontwikkeling van een gezamenlijk geëxploiteerd (neutral host) radioantennenetwerk (RAN). Een dergelijk netwerk zou meerdere private en mogelijk ook publieke core-netwerken kunnen ondersteunen, zoals gesuggereerd door het Connectivity Field Lab Noordzee. Het is van belang om te verduidelijken of de voorgestelde definitie inderdaad voorziet in de mogelijkheid voor een neutral host RAN, aangezien dit een efficiënte en kosteneffectieve oplossing kan bieden voor de communicatiebehoeften van diverse gebruikers op zee.

Tenslotte is het onduidelijk of met hetgeen *“op een installatie ter zee of een installatie opgericht op de bodem van de territoriale zee”* bedoeld wordt of dit enkel bestaande installaties betreffen of ook nieuwe installaties betreffen en hoe zich die dan eventueel tot elkaar verhouden?

Conclusie

Wij waarderen de mogelijkheid om feedback te geven op deze belangrijke wijzigingen in het Nationaal Frequentieplan. Wij hopen dat onze opmerkingen en zorgen in overweging worden genomen bij de verdere ontwikkeling van het beleid. Wij staan uiteraard open voor verdere discussie en samenwerking om tot een optimale oplossing te komen